Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (Judecător: Irina Dragulean)
Dosarul nr. 2r-375/22

CURTEA DE APEL BĂLŢI
DECIZIE
Colegiul Civil şi de Contencios administrativ

27 februarie 2023 mun. Bălţi

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului,judecător Stela Procopciuc
Judecători Corolevschi Dumitru, Stănilă Diana

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de Pavel Macovei, împotriva încheierilor judecătoriei Edineț, sediul Central, din 20 octombrie 2022 și din 17 noiembrie 2022, pronunțate în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată formulată de Pavel Macovei împotriva SRL „Constructcom" cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres,

a c o n s t a t a t:

Solicitarea reclamantului.

1. La data de 14 octombrie 2022 reclamantul Pavel Macovei s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Constructcom" prin care a solicitat încasarea datoriei în ordine de regres, în sumă de 294564,91 lei. Concomitent reclamantul a solicitat și scutirea de la achitarea taxei de stat.

Soluția instanței de fond:

2. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 20 octombrie 2022 s-a respins cerința reclamantului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată. S-a comunicat potențialului reclamant despre necesitatea prezentării originalului dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 8 836,94 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării copiei încheierii. Totodată, i s-a explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termen cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

3. Ulterior, prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul Central, din 17 noiembrie 2022 cererea de chemare în judecată a fost restituită, în temeiul art. 171 alin. 2) CPC, pentru faptul neachitării taxei de stat în termenul stabilit de către instanță. Totodată, i s-a explicat reclamantului Pavel Macovei că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri, dacă reclamantul a lichidat neajunsurile .

Argumentele recurentului:

4. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 24 noiembrie 2022, Pavel Macovei le atacă cu recurs, solicitând:

- admiterea recursului;
- casarea integrală a încheierii judecătoriei Edineț, sediul Central din 17 noiembrie 2022;
- casarea integrală a încheieri judecătoriei Edineț, sediul Central din 20 octombrie 2022.
- scutirea reclamantului de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată;
- remiterea cauzei la Judecătoriei Edineț, sediul Central pentru examinarea cauzei în fond.

Argumentarea poziției recurentului:

5. În motivarea recursului recurentul a indicat că, constatările instanței de fond sunt neîntemeiate, deoarece o dată cu depunerea cererii de chemare în judecată la cererea de scutire a anexat și probe veridice inclusiv și extrase medicale,însă instanța de fond la argumentarea poziției sale de scutire a interpretat în mod eronat normele legale.

6. Susține că instanței de fond i-au fost prezentate probe care confirmă faptul că din anul 2021 a fost internat în stare gravă la Spitalul Clinic Republican unde a suportat mai multe intervenții chirurgicale, iar în prezent se examinează faptul atribuirii gradului de invaliditate, pe motivul pierderii a 70% din intestine. Remarcă că la moment se află în perioada post-chirurgicală.

7. Totodată ,susține că este o persoană în vârstă și starea sa de sănătate nu-i permite să muncească,singura sursă de venit fiind pensia, pe care o primește în legătură cu limita de vârstă, iar executorul judecătoresc Bodean Olesea la data de 04.05.2021 a dispus și blocarea contului de pensie. Remarcă că, unica cotă de teren cu nr. 1439103.042 amplasată în extravilanul s. Mihăileni r-ul Briceni din care obținea surse de venit a fost vândută la licitație de către executorul Judecătoresc Bodean Olesea. Accentuează recurentul că la moment se află la întreținerea copiilor săi, iar în atare circumstanțe solicită de a fi scutit de la plata taxei de stat.

Termenul de declarare a recursului:

8. În conformitate cu prevederile art. 423 alin. 1) CPC, Încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

9. Potrivit art. 425 CPC, Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

10. Din materialele cauzei rezultă că judecătoria Edineț, sediul Central, la data de 20 octombrie 2022 a emis încheierea prin care s-a respins cererea de scutire a reclamantului Pavel Macovei de la plata taxei de stat. Totodată, nu s-a dat curs cererii de chemarea în judecată și s-a comunicat potențialului reclamant despre necesitatea prezentării originalului dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 8836,94 lei, acordându-i pentru aceasta un terme de 7 zile din momentul recepționării copia încheierii. La fel, i s-a explicat că în cazul în care nu va lichida

neajunsurile menționate în termen cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

11. Ulterior, prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul Central, din 17 noiembrie 2022 cererea de chemare în judecată formulată de Pavel Macovei a fost restituită, în temeiul art. 171 alin. 2) CPC.

12. La data de 21.11.2022 reclamantului Pavel Macovei i-a fost expediată copia încheierii judecătoriei Edineț, sediul Central, din 17 noiembrie 2022 (f.d. 30),iar la 24.11.2022 Pavel Macovei a contestat-o cu recurs. Prin urmare, Colegiul Civil consideră că recurentul s-a încadrat în termenul legal de contestare.

Comunicarea actelor:

13. Colegiul Civil a notificat la data de 12 decembrie 2022 intimatul SRL „Constructcom" prin intermediul lichidatorului Vitalie Melnic, prin intermediul poștei electronice, despre depunerea recursului, oferindu-i termen de 10 zile de la recepționarea recursului pentru prezentarea referinței. Intimatul însă, nu a făcut uz de drepturile sale procesuale și nu au prezentat referința, fapt ce nu împiedică instanța de a examina recursul în baza probelor anexate la dosar.

Aprecierea instanței de recurs.

14. Analizând legalitatea şi temeinicia încheierilor atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs în coraport cu materialele cauzei şi legislația în vigoare, Colegiul Civil consideră, că cererea de recurs înaintată de Macovei Pavel este întemeiată și urmează de a fi admisă din următoarele considerente:

15. În conformitate cu prevederile art. 426 alin. 3) CPC, Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

16. Potrivit art. 427 lit. c) CPC, Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

17. Potrivit art. 7 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertății ori a unui interes legitim.

18. Iar, potrivit art. 9 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţei judecătoreşti îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conţinut sînt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.

19. Actele cauzei atestă că, la data de 14 noiembrie 2022 Pavel Macovei a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui SRL „Constructcom" prin care a solicitat încasarea în ordine de regres a sumei de 294 564,91 lei. Totodată reclamantul a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

20. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 20 octombrie 2022 cerința reclamantului Pavel Macovei privind scutirea de la plata taxei de stat s-a respins. Totodată, cererii de chemare în judecată nu i s-a dat curs și i s-a comunicat reclamantului Pavel Macovei despre necesitatea prezentării originalului dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 8836,94 lei, acordându-i pentru aceasta un terme de 7 zile din momentul recepționării

copia încheierii. La fel, reclamantului i s-a explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termen cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

21. Ulterior, prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul Central, din 17 noiembrie 2022 cererea de chemare în judecată a fost restituită, în temeiul art. 171 alin. 2 CPC. Totodată i s-a explicat reclamantului Pavel Macovei că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri, dacă reclamantul a lichidat neajunsurile .

22. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond Pavel Macovei o contestă cu recurs, solicitând casarea încheierilor din 20.10.2022 și din 17.11.2022 cu emiterea unei noi soluții prin care cererea de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată să fie admisă.

23. Verificând legalitatea și temeinicii încheierilor contestate prin prisma argumentelor invocate de recurent în cererea de recurs și a probelor din dosar, Colegiul Civil consideră oportun de a admite recursul, a casa integral ambele încheieri și a emite o nouă soluție prin care recurentul – reclamant va fi scutirt de la achitarea taxei de stat pentru depunerea acțiunii reieșind din următoarele considerente:

24. În conformitate cu prevederile art. 83 alin. 1) și 2) din CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat.

25. Iar conform art. 84 din CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (iniţială şi reconvenţională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanţei judecătoreşti, cererea de declarare a insolvabilităţii, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum şi cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătoreşti.

26. Conform dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele cuantumuri pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil, constituie 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele 2 fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice, iar conform art. 6 a aceleiași legi, taxa de stat se plătește în numerar pe contul bancar al instituției la depunerea cererii de chemare în judecată.

27. Având în vedere conținutul normele citate și pornind de la caracterul patrimonial al acțiunii Colegiul Civil releve că la depunerea cererii de chemare în judecată reclamantul Pavel Macovei este obligat să achitate taxa de stat în mărime de 8836,94 lei, formată în felul următor: 294 564,91 lei (suma revendicată) x 3% (taxa de stat pentru înaintarea acțiunii) = 8836,94 lei.

28. Însă, din conținutul cererii de chemare în judecată și înscrisurile anexate rezultă că reclamantul/recurent Pavel Macovei pretinde la scutirea de la plata taxei de stat la

depunerea cererii de chemare în judecată, pe motivul insuficienței surselor financiare, vârstei de pensionare și a stării de sănătate precară.

29. În conformitate cu prevederile art. 85 alin.4) CPC, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanţa judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei.

30. Instanța de recurs punctează că în dispoziția normei de drept procedurale citate, legiuitorul a lăsat instanței de judecată prerogativa de a decide, asupra necesității scutirii integrale sau parțiale a persoanei fizice sau juridice de la plata taxei de stat, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens.

31. Din conținutul actelor anexate la dosar se atestă că, reclamantul Pavel Macovei a.n. 30.06.1958, este de vârstă pensionară, 65 ani, fapt ce se poate atesta din conținutul copiei buletinului de identitate (3). Prin încheierea executorului judecătoresc Olesea Bodean nr. 144-728/2021 din 04.05.2021, s-a aplicat sechestru pe mijloacele financiare ale lui Macovei Pavel, în valoarea acțiunii de 19519,84 lei. Ulterior, prin încheierea executorului judecătoresc Olesea Bodean nr. 144-728/2021 din 09.06.2022, suma de 6000 de le obținută din vânzarea bunurilor lui Pavel Macovei a fost distribuită de executor (f.d. 19-21).

32. Actele cauzei mai atestă că, Pavel Macovei pe parcursul anului 2021-2021 a fost de mai multe ori internat în spital cu diferite maladii. Astfel , în anul 2021 Pavel Macovei fiind internat în perioada 01.04.2021-15.04.2021 în Spitalul r-nal Edineț, iar în anul 2022 acesta s-a aflat internat în spital la Spitalul Clinic Republican și Spitalul r-nal Edineț, fapt ce rezultă expres din conținutul extraselor medicale (f.d. 16-18).

33. În asemenea împrejurări, instanța de recurs reține situația financiară precară a reclamantului Pavel Macovei, or din conținutul copiei buletinului de identitate se atestă că Pavel Macovei este de o vârstă pensionară, 65 ani,Executorul judecătoresc Olesea Bodean prin încheierea nr. 144-728/2021 din 04.05.2021, i-a aplicat sechestru pe mijloacele financiare ale lui Macovei Pavel,iar conținutul extraselor medicale reflectă că, în perioada anilor 2021-2022 reclamantul s-a aflat internat în spital de mai multe ori, situații care impun suportarea unor cheltuieli financiare suplimentare.

34. În asemenea condiții, Colegiul Civil va aprecia drept neîntemeiată poziții instanței de fond precum că reclamantul Macovei Pavel nu a prezentat probe pertinente și concludente ce ar demonstra imposibilitatea absolută a reclamantului de a achita taxa de stat, or actele administrate la dosar și enunțate supra, permit instanței de recurs de a concluziona despre posibilitatea scutirii integrale a reclamantului Pavel Macovei de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

35. În acest sens, instanţa de recurs menţionează că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudenţa sa constantă (cauza Clinov contra Moldovei, Tudor-Comerţ contra Moldovei, Teltronic-CATV contra Poloniei) a statuat că dreptul la tribunal este pus grav în discuţie dacă taxa de stat este fixată într-un cuantum excesiv şi persoana este lipsită de resurse financiare. Curtea Europeană a arătat că în toate cazurile, instanţa de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii cuantumului acestei sau scutirea creditorului care invocă situația grea financiară.

36. Dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975,), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcţie de nevoile şi resursele comunităţii şi ale indivizilor (Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985). Limitările invocate sunt compatibile cu art.

6 parag. 1 CEDO, decât dacă urmăresc un scop legitim şi există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite şi scopul urmărit (cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §- 44).

37. Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, consfințit de jurisprudența CEDO, Colegiul Civil notează că în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, instanțele judecătorești urmează să examineze cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal", conducându-se la soluționarea acestor cereri atât de normele dreptului național, cât şi de prevederile Convenției şi jurisprudenței CEDO.

38. Astfel, ținând cont că, concluziile instanței de fond privind respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, iar ca consecuență și de restituire a cererii de chemare în judecată, sunt neîntemeiate, Colegiul Civil va admite cererea de recurs formulată de Pavel Macovei și va casa integral încheierele judecătoriei Edineț, sediul Central din 17.11.2022 și din 20.10.2022,și soluționînd prin decizie problema respectivă va admite cererea lui Pavel Macovei privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

39. În conformitate cu art.art. 427 lit. c), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil ,

d e c i d e:

Se admite recursul formulat de Pavel Macovei.

Se casează integral încheierile judecătoriei Edineț, sediul Central,din 20 octombrie 2022 și din 17 noiembrie 2022 , emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Pavel Macovei împotriva SRL „Constructcom" cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres și, soluționînd prin decizie problema respectivă admite cererea lui Pavel Macovei privind scutirea de la achitarea taxei de stat.

Se scutește reclamantul Pavel Macovei de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 8 836,94 lei (opt mii opt sute treizeci și șase lei, nouăzeci și patru bani).

Cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată formulată de Pavel Macovei împotriva SRL „Constructcom" cu privire la încasarea datoriei în ordine de regres, se remite Judecătoriei Edineț,sediul Central pentru judecare în același complet de judecată de la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței
judecătorul Stela Procopciuc

Judecători Dumitru Corolevschi

Diana Stănilă